

INITIAL PUBLIC PARTICIPATION COMMENTS RECEIVED - ONSEEPKANS

A. COMMENTS ON BULK WATER SUPPLY PROJECT

Date	Comment	I&AP	Project	Response	Respondent
07-Dec-15	1. Plaas 88 Onseepkans se titelakte T000024285/2003 is in die naam van Khai-Ma Munisipaliteit geregistreer en hul moet hierdie meentgronde bestuur. Hoe gaan hierdie projekte op hierdie gronde goedgekeur word en deur wie	JJ Lötzt (Kolie)	Bulk Water Supply	The NEMA Application for Environmental Authorisation (this application) will be considered by either the National Department of Environmental Affairs, or by the Northern Cape, Department of Environment and Nature Conservation Onseepkans Irrigation Board is presently responsible for bulk water distribution and supply and must approve distribution pipelines that will replace canal. Municipality will approve the use of 5 ha of land for dam, main supply pipeline from river to dam and solar electricity generator.	EnviroAfrica Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	2. Het u kennis geneem dat Plaas 88 Onseepkans se titelaktes beperkings op het naamlik dat daar weiregte aan ander grondeienaars toegeken is op die gronde en as van die gronde nou vir landbou en water projekte geoormerk gaan word en gebruik gaan word hoe gaan hierdie partye gekompenseer en/of vergoed word.	JJ Lötzt (Kolie)	Bulk Water Supply	Plot owners will not be compensated, but will also not be negatively affected. Project will not have any influence on grazing rights of plot owners. Grazing land of more than 12000 ha will be reduced with only five (5) ha - With carrying capacity of 78 ha/ LSU it will reduce capacity with less than 1/2 a sheep or goat.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	3. Die grondeienaars van besproeiings sowel as buite woonerf persele se titelaktes dui spesifiek aan hoeveel weiregte hul het op Plaas 88 Onseepkans en meer nog dui dit aan hoeveel GVE en kleinvee aangehou kan word. Hierdie grondeienaars se regte word dus hierdeur geskend en skade berokken sou daar van die meentgronde oppervlak gebruik word wat die beskikbare wei gedeelte van Plaas 88 gaan verklein. Hoe gaan daarvoor gekompenseer word.	JJ Lötzt (Kolie)	Bulk Water Supply	Plot owners will not be compensated, but will also not be negatively affected. Project will not have any influence on grazing rights of plot owners. Grazing land of more than 12000 ha will be reduced with only five (5) ha - With carrying capacity of 78 ha/ LSU it will reduce capacity with less than 1/2 a sheep or goat.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	4. Die grond kanaal van 16.3km is deur die 2 vloede van Jan/Febr 2011 sodanig beskadig dat die eerste water weer daarin op Sondag 24 Februarie 2013 die onderpunt bereik het en hiervoor het die Staat R80 miljoen bewillig vir die opgradering tot 'n trapezium kanaal om te bou. Die gemeenskap het in 'n vergadering wat deur Departement Landbou en die Raadgewende Ingenieurs BVi gehou is in November 2011 in die gemeenskapsaal te Viljoensdraai besluit dat die eerste 6 km van die kanaal 'n pyplyn sal wees en dan vanaf erf 1 tot erf 62 'n trapezium betonkanaal. Hierdie besluit was deur die gemeenskap en spesifiek die besproeiings boere geneem en ook aanvaar.	JJ Lötzt (Kolie)	Bulk Water Supply	Rebuilding of earth canal with big concrete pipeline found to be unaffordable with costing to exceed R160 million. The first 5 km found to be lying below flood line with continued high risk of damage during floods. Aim of flood scheme funding is to reduce risk of future damages. Pump scheme to cost R120 million with added advantage of increased water use efficiency which is in line with National Water Act and relevant Government policies.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi

07-Dec-15	5. Hierdie R80miljoen is volgens Departement Landbou gespandeer maar die kanaal is nog steeds 'n grond kanaal d.w.s. die geld het verdwyn en niemand kan rekenskap hiervan gee nie.	JJ Lötzt (Kolie)	Bulk Water Supply	Not true - funding for pump scheme still available. All expenditure of government and public funds is subjected to auditing by Auditor General.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	6. Departement Landbou Upington sowel as BVi te Upington kan nie kinkklare antwoorde verskaf wat met die R80miljoen geword het nie. Hul het wel bevestig dat dit uitbetaal is maar kan ook nie aandui aan wie nie, wanneer nie en of dit in 'n rentedraende rekening geplaas is en of dit enigsins terugvoerderbaar is nie.	JJ Lötzt (Kolie)	Bulk Water Supply	Not true - funding for pump scheme still available. All expenditure of government and public funds is subjected to auditing by Auditor General.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	7. Niemand kan dus rekenskap gee nie en wil enige iets vermeld nie maar dit is duidelik dat hul bewus is dat die gelde wel uitbetaal is.	JJ Lötzt (Kolie)	Bulk Water Supply	Not true - funding for pump scheme still available. All expenditure of government and public funds is subjected to auditing by Auditor General.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	8. Agri SA is tans besig met 'n ondersoek hierna en hul adviseur het Onseepkans besoek om te vergewis wat aangaan. Hul president by name Mnr Johannes Möller het reeds met die MEC in gesprek getree om te bepaal wat van hierdie R80 miljoen geraak het want die kanaal is nog tot op hede nie herbou en herstel nie.	JJ Lötzt (Kolie)	Bulk Water Supply	Not true - funding for pump scheme still available. All expenditure of government and public funds is subjected to auditing by Auditor General.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	9. Ook is daar in die parlement voorgehou dat die kanaal herbou is en ook is die DA by name Me Veronica van Dyk en Annette Steyn bewus van die situasie te Onseepkans dat daar foutief gehandel is met Staats gelde en nie spandeer is soos voorgehou in die parlement nie.	JJ Lötzt (Kolie)	Bulk Water Supply	Not true - All expenditure of government and public funds is audited by Auditor General to ensure it is spenden in accordance to PFMA and as per approved flood scheme framework.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	10. Die vraag is of die bulk water verskaffing projek soos voorgehou is om die grondkanaal te vervang en dat vanuit hierdie storings dam alle besproeiings erwe vanaf erf 1 tot erf 62 hieruit met vloedbesproeiing gedoen gaan word.	JJ Lötzt (Kolie)	Bulk Water Supply	Pump scheme to supply water to all existing legal water users serviced by the Onseepkans Irrigation Board	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	11. Of is hierdie bulk water verskaffing geskoei op die besproeiing van die 200 tot 250 hektaar buite gronde?	JJ Lötzt (Kolie)	Bulk Water Supply	This application is only to replace existing canal with the proposed pump scheme. Will service all existing legal water users serviced by the Onseepkans Irrigation Board. Planned 200 - 250 ha new development does not form part of this project. It is a separate project and EIA process.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	13. Hoe gaan die huidige besproeiings erwe natgemaak word uit hierdie bulk water projek.	JJ Lötzt (Kolie)	Bulk Water Supply	Existing legal water users will receive water from pipeline. Water will be metered.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	14. Die kapasiteit van hierdie storings dam is te klein om die erwe vanaf erf 1 tot erf 62 te kan natlei.	JJ Lötzt (Kolie)	Bulk Water Supply	Storage dam form part of pump system and have capacity to store water required for 24 hours. Capacity of pumps adequate to supply water on continuous basis.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi

07-Dec-15	15. Wie gaan die koste van hierdie watervoorsiening wat deurlopend in die storingsdam gepomp moet word betaal.	JJ Lötzt (Kolie)	Bulk Water Supply	Water users will pay as per volume used - in line with National Water Act (Bulk water pricing strategy) and Government policies. Solar electricity generator will largely reduce pumping cost.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	16. Die voorstel is ook 'n sonkrag pomp stelsel om die water te pomp tot in die storsing dam en graag verneem ons waar die plaaslike kundigheid is om hierdie stelsel suksesvol deurlopend te onderhou en instand te hou.	JJ Lötzt (Kolie)	Bulk Water Supply	Irrigation Board (or institution responsible if other than Irrigation Board) will be adequately supported to establish capacity to manage and maintain the system.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	17. As die sonpomp stelsel deur 'n buite instansie onderhou moet word wie gaan dit wees, teen watter koste en vir hoe lank, en watter direkte betrokkenedi het hul met die aanvanklike beplanning hiervan. In kort watter persone sal direk hieruit bevoordeel word.	JJ Lötzt (Kolie)	Bulk Water Supply	Irrigation Board (or institution responsible if other than Irrigation Board) will be adequately supported to establish capacity to manage and maintain the system.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	18. Watter verpligtings gaan aan persone / intansies opgedra word wat geen voordeel hieruit gaan kry nie of dit nie wil hê nie maar daarin geforseer word.	JJ Lötzt (Kolie)	Bulk Water Supply	No existing legal water user will be forced to be part of proposed water supply project.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	23. Hoe is dit moontlik dat Departement Landbou en BVi by hierdie projekte betrokke kan wees as hul nie eens die opgradering van die kanaal projek van 2011 waartoe R80miljoen bewillig was en waarby hul direk betrokke was nie antwoorde kan verskaf nie en rekenskap kan gee hoekom die kanal nie 'n beton pyplyn is nie 'n beton trapezium kanaal gebou is nie.	JJ Lötzt (Kolie)	Bulk Water Supply	Statement is without substance. Department responsible to implement Flood Assistance Scheme in line with approved framework and Government policies, in accordance with PFMA. Replacement of old earth canal with a concrete pipeline was investigated and found to be unaffordable.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	24. Beide Departement Landbou en BVi moet eers rekenskap gee van die R80 miljoen want hul is onder verdenking dat hul weet van ongeruimdheids en of wat van die gelde geword het maar het tot op hede nog nie die gemeenskap ingelig hieromtrent nie. Die persepsie is dat hul of van hul amptenary direkte finansiële voordeel getrek het uit die R80 miljoen waarvan nie rekenskap gegee kan word nie.	JJ Lötzt (Kolie)	Bulk Water Supply	Statement has no substance. Department report on quarterly and annual basis on financial and non-financial expenditure, achievements and performance. All expenditure of government and public funds and performance are audited by Auditor General.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	25. Verder word bevraagteken of hierdie partye naamlik Departement Landbou en BVi nie dalk hierdie projek wil loots juis om te kyk hoeveel finansiële voordeel hul uit hierdie 2 projekte kan verkry sonder om te bepaal of dit 'n werklike uitvoerbare projek is vir die gemeenskap nie.	JJ Lötzt (Kolie)	Bulk Water Supply	A comprehensive study was performed to find the best and affordable solution to upgrade the old inefficient earth canal system. The proposed pump scheme was found to be the best solution with the added advantage that the irrigation farmers will receive clean (filtered) water under pressure enabling them to install water use efficient irrigation systems (e.g. drip, micro or sprinkler systems) without any additional energy cost.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi

07-Dec-15	26. Die Departement Landbou en BVI probeer al sedert 2011 om die ontwikkeling op meentgronde met 'n sonpomp stelsel aan die gemeenskap op te dwing dit terwyl daar male sonder tal deur die gemeenskap aangedui is dat hul slegs die kanaal opgradeer wil kry	JJ Lötzt (Kolie)	Bulk Water Supply	Extended consultation was done by the department. After pump scheme project was explained most of irrigation farmers, with exception of "Lotz Family" and one or two other accepted the proposed pump scheme. Replacement of canal with big concrete pipes also found to be not affordable. - See report and letter of Dr Kegakilwe, Chief Director of the Department.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	Bogenoemde is onbeantwoorde vrae op hierdie stadium en soos wat elk beantwoord word mag daar nog heelwat vrae opduik vir duidelikheid en deursigtigheid oor die projekte.	JJ Lötzt (Kolie)	Bulk Water Supply	Noted	
07-Dec-15	Graag verlang ek dat jul asb per terugkerende epos bevestig dat jul my skrywe met vrae en voorstelle ontvang het en sal voorhou en terugkeer na my met antwoorde wat sal beteken dat geen persoon, individu, onderneming, Staat, Munisipaliteit en gemeenskap benaadeel sal word nie maar dat 'n wen wen oplossing vir Onseepkans en al sy inwoners teweeg kan bring en ook dat ekonomiese ontwikkeling hierdeur versterk kan word en dat werkloosheid deur die projek aangespreek kan word deur gulde werkseleenthede te kan skep vir die inwoners en hul afhanklikes.	JJ Lötzt (Kolie)	Bulk Water Supply	Noted. You have been registered as an Interested and Affected Party, and will be notified of the Draft Basic Assessment Report and any further reports	EnviroAfrica
B. COMMENTS ON 200HA AGRICULTURAL DEVELOPMENT					
07-Dec-15	1. Plaas 88 Onseepkans se titelakte T000024285/2003 is in die naam van Khai-Ma Munisipaliteit geregistreer en hul moet hierdie meentgronde bestuur. Hoe gaan hierdie projekte op hierdie gronde goedgekeur word en deur wie	JJ Lötzt (Kolie)	200 HA Agricultural Development	The NEMA Application for Environmental Authorisation (this application) will be considered by either the National Department of Environmental Affairs, or by the Northern Cape, Department of Environment and Nature Conservation Final approval of the project and allocation of the 250 ha of land for irrigation development lies with the Khai-Ma Municipality.	EnviroAfrica
07-Dec-15	2. Het u kennis geneem dat Plaas 88 Onseepkans se titelaktes beperkings op het naamlik dat daar weiregte aan ander grondeienaars toegeken is op die gronde en as van die gronde nou vir landbou en water projekte geoormerk gaan word en gebruik gaan word hoe gaan hierdie partye gekompenseer en/of vergoed word.	JJ Lötzt (Kolie)	200 HA Agricultural Development	Plot owners will not be compensated, but will also not really be negatively affected. Project will have very small influence on grazing rights of plot owners. Grazing land of more than 12000 ha will be reduced with only two hundred (200) ha - With carrying capacity of 78 ha/ LSU it will reduce capacity with less than 3 LSU's.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi

07-Dec-15	3. Die grondeienaars van besproeiings sowel as buite woonerf persele se titelaktes dui spesifiek aan hoeveel weiregte hul het op Plaas 88 Onseepkans en meer nog dui dit aan hoeveel GVE en kleinvee aangehou kan word. Hierdie grondeienaars se regte word dus hierdeur geskend en skade berokken sou daar van die meentgronde oppervlak gebruik word wat die beskikbare wei gedeelte van Plaas 88 gaan verklein. Hoe gaan daarvoor gekompenseer word.	JJ Lötzt (Kolie)	200 HA Agricultural Development	Plot owners will not be compensated, but will also not be really affected negatively. Project will not have any influence on grazing rights of plot owners. Grazing land will be reduced with only two hundred (200) ha versus total area of more than 12 000 ha - With carrying capacity of 78 ha/LSU it will reduce capacity with less than 3 LSU's. Development will have a major impact on food security and job creation for the more than 4000 poor community of Onseepkans.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	12. Wie is die rolspelers wat sal voordeel trek uit hierdie 200 tot 250 hektaar want dit blyk 'n wingerd projek te wees. Daar word tans duisende wingerd pale te Onseepkans afgelaai wat orals afgelaai word en hieruit kan afgelei word dat dit vir of rosyne druiwe op die besproeiings gronde aangewend gaan word of dat dit vir die 200 tot 250 hektaar se uitvoer wingerd projek gebruik gaan word.	JJ Lötzt (Kolie)	200 HA Agricultural Development	This does not form part of this NEMA application	EnviroAfrica
07-Dec-15	19. Watter tipe gewasse is deel van die landbou projek is dit lusern, kontant gewasse of slegs wingerd.	JJ Lötzt (Kolie)	200 HA Agricultural Development	This does not form part of this NEMA application	EnviroAfrica
07-Dec-15	20. As die Landbou projek uitsluitlik vir die gemeenskap is wie is dan die gemeenskap en hoe word die gemeenskap persone bepaal wat hieruit voordeel gaan trek en wie is die persoon / entiteit wat bepaal wie deel daarvan mag wees en wie nie.	JJ Lötzt (Kolie)	200 HA Agricultural Development	This does not form part of this NEMA application	EnviroAfrica
07-Dec-15	21. Kan die gemeenskap begunstigdes by name, identiteitsnommers en adresse en kontaknommers asb verskaf word.	JJ Lötzt (Kolie)	200 HA Agricultural Development	This does not form part of this NEMA application	EnviroAfrica
07-Dec-15	22. Indien enige van die bestaande besproeiings erf eienaars deel van die landbou projek op die 200 tot 250 hektaar gaan wees dan moet alle erf eienaars deel daarvan wees want anders vind diskriminasie plaas.	JJ Lötzt (Kolie)	200 HA Agricultural Development	This does not form part of this NEMA application	EnviroAfrica
07-Dec-15	25. Verder word bevestig of hierdie partye naamlik Departement Landbou en BVI nie dalk hierdie projek wil loots juis om te kyk hoeveel finansiële voordeel hul uit hierdie 2 projekte kan verkry sonder om te bepaal of dit 'n werklike uitvoerbare projek is vir die gemeenskap nie.	JJ Lötzt (Kolie)	200 HA Agricultural Development	This does not form part of this NEMA application	EnviroAfrica
07-Dec-15	26. Die Departement Landbou en BVI probeer al sedert 2011 om die ontwikkeling op meentgronde met 'n sonpomp stelsel aan die gemeenskap op te dwing dit terwyl daar male sonder tal deur die gemeenskap aangedui is dat hul slegs die kanaal opgradeer wil kry	JJ Lötzt (Kolie)	200 HA Agricultural Development	This does not form part of this NEMA application	EnviroAfrica
07-Dec-15	27. Deur wie sal hierdie Landbou projek bestuur en gedryf word?	JJ Lötzt (Kolie)	200 HA Agricultural Development	This does not form part of this NEMA application	EnviroAfrica
07-Dec-15	28. Wie sal die Landbou projek finansier totdat hul onafhanklik en self finansiëel hulself sal kan dra.	JJ Lötzt (Kolie)	200 HA Agricultural Development	This does not form part of this NEMA application	EnviroAfrica
07-Dec-15	29. Gaan die grond waarop die Landbou projek gevestig gaan word sy eie kaart en transport aktes kry of gaan dit op meentgronde gevestig bly?	JJ Lötzt (Kolie)	200 HA Agricultural Development	This does not form part of this NEMA application	EnviroAfrica
07-Dec-15	30. As die projek op die meentgronde gedoen word sonder dat dit oorgedra is deur 'n aparte titelakte beteken dit dat Khai-Ma Munisipaliteit die wettige eienaar daarvan gaan wees.	JJ Lötzt (Kolie)	200 HA Agricultural Development	This does not form part of this NEMA application	EnviroAfrica

07-Dec-15	31. Hoe gaan Nasionale Regering dit goedkeur dat Meentgronde gebruik kan word vir Landbou Projek dit terwyl meentgronde uitsluitlik aan Nasionale Regering behoort. Watter rol speel Nasionale Regering hierin en hoekom is hul nie deel van hierdie projekte nie of word Nasionale Regeing se magte en regte misken deur hul gronde foutiewelik te wil aanwend.	JJ Lötzt (Kolie)	200 HA Agricultural Development	This does not form part of this NEMA application	EnviroAfrica
07-Dec-15	32. Onseepkans se grondeienaars waarvan daar opkomende boere en kommersiele boere is en ander individue se titelaktes het geen aanduidings van enige ras, geslag, bevolkings groep nie. Hierdie titelaktes is sodanig dat elke eienaar daarvan in sy volle reg erken word, gerespekteer word en gelyk geag word daarom is dit vreemd vir wie hierdie Landbou Projek gedoen gaan word.	JJ Lötzt (Kolie)	200 HA Agricultural Development	This does not form part of this NEMA application	EnviroAfrica
07-Dec-15	Bogenoemde is onbeantwoorde vrae op hierdie stadium en soos wat elk beantwoord word mag daar nog heelwat vrae opduik vir duidelikheid en deursigtigheid oor die projekte.	JJ Lötzt (Kolie)	200 HA Agricultural Development	Noted	EnviroAfrica
07-Dec-15	Graag verlang ek dat jul asb per terugkerende epos bevestig dat jul my skrywe met vrae en voorstelle ontvang het en sal voorhou en terugkeer na my met antwoorde wat sal beteken dat geen persoon, individu, onderneming, Staat, Munisipaliteit en gemeenskap benaadeel sal word nie maar dat 'n wen wen oplossing vir Onseepkans en al sy inwoners teweeg kan bring en ook dat ekonomiese ontwikkeling hierdeur versterk kan word en dat werkloosheid deur die projek aangespreek kan word deur gulde werkseleenthede te kan skep vir die inwoners en hul afhanklikes.	JJ Lötzt (Kolie)	200 HA Agricultural Development	Noted. You have been registered as an Interested and Affected Party, and will be notified of the Draft Basic Assessment Report and any further reports	EnviroAfrica

C. SUGGESTIONS ON BULK WATER SUPPLY PROJECT AND 200HA AGRICULTURAL DEVELOPMENT

07-Dec-15	<i>Graag hou ons die volgende aan u voor vir oorweging en bespreking.</i>	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15		JJ Lötzt (Kolie)			
07-Dec-15	Voorgestelde oplossing vir volhoubare ontwikkeling te Onseepkans en die aksies om die Meentgronde en Titelakte se weigerte sinvol op te los tot alle rolspelers en betrokkenes se voordeel maar ook tot voordeel van die land se ontwikkeling en aksies van Nasionale regering om werk te skep en om mense te bemagtig wat voorheen benadeel was.	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	a. Die Plaas 88 Onseepkans is 12108,2351 hektaar groot volgens die transportakte T000024285/2003 en dit is die Meentgronde soos wat die plaaslike inwoners daarna verwys en wat tersprake is.	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	b. Hiervan is +/-4350 hektaar geskik vir ontwikkeling veral wingerd vestiging.	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	c. Ten einde die huidige grondeienaars wat besproeiings erwe het en ander wat erwe het waarop weigerte aangeteken is in hul titelaktes moet hul gekompenseer word en 'n metode om dit te doen is om hul iets te bied sodat hul hul weigerte prys kan gee d.w.s. kan afteken of toelaat dat die titelaktes gewysig kan word waar die weigerte dan opgehef word.	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi

07-Dec-15	d. Die voorstel is dus vir elke 4.5 hektaar besproeiings perseel moet 35 hektaar buitegronde (meentgrond) oorgedra word met die voorwaarde dat hul die weiregte prys gee end at hul titalaktes verander moet word sodat die weiregte gekanselleer kan word.	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural
07-Dec-15	e. Vir buite erwe waarop weiregte is moet 5 hektaar buitegrond (meentgrond) oorgedra word.	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	f. Hierdie totale hektare is tans onbekend want ek weet nie presies watter buitegrond erwe weiregte op hul titalaktes aangeteken is nie. Alle grondeienaars te Onseepkans se titalaktes sal nagegaan moet word om dit te bepaal. My berekenings is gedoen sou alle gronde (besproeiing en buitegronde) weiregte het dan is my syfers gegrond op die swakste scenario.	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	g. Titalaktes moet dan verander word sodat die weiregte opgehef kan word.	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	h. Daar is tans 62 besproeiings persele wat +/- 2170 hektaar buitegronde moet kry vir opheffing van die weiregte.	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	i. Die buite persele sal +/- 134 erwe wees wat moontlik weiregte op het vermenigvuldig met 5 hektaar is 670 hektaar.	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	j. Dus besproeiings erwe kry 2170 hektaar plus buitepersele kry 670 hektaar = 2840 hektaar.	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	k. Nou bly daar nog 1510 hektaar oor wat 'n deel beskikbaar gestel moet word vir hierdie projek wat u die ondersoek loots sodat die gemeenskap voordeel hieruit kan kry. Geen huidige grondeienaar te Onseepkans moet hierby betrokke wees of enige voordeel uit hierdie ontwikkeling kry nie maar slegs alle nie grondeienaars en inwoners van Onseepkans.	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	l. Die res van die gronde kan verkoop word aan buite grondeienaars wat te Onseepkans betrokke wil raak in ontwikkeling maar met 'n voorwaarde naamlik dat hul moet met van die opkomende groepe in 'n bemagtigings projek betrokke raak om wel van hierdie gronde te bekom.	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi

07-Dec-15	m. Die gelde wat uit die verkoop van die addisionele meentgronde bekom word moet weer gebruik word om plase aan te koop aangrensend aan die huidige Plaas 88 sodat die sogenaamde meentgronde weer uitgebrei kan word tot die oorspronklike hektare. Hierdie meentgronde kan dus dan beskikbaar gestel word aan die nie grondeienaars vir wei doeleindes van hul vee en Khai-Ma Munisipaliteit moet dit dan bestuur.	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	n. Die Nasionale Regering moet hierby betrek word want slegs hul kan Meentgronde beskikbaar stel vir verkoop aan grondeienaars sodat hul hul eie kaart en transport daarop kan bekom.	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	o. Departement Waterwese sal ook aan hierdie grondeienaars water regte moet toeken vir ontwikkeling van hul gronde.	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	p. Grondeienaars moet beperk word om hul gronde aan buite instansies te verkoop net om kontant te bekom maar eerder dat buite instansies toegelaat moet word om in 'n bemagtigings projek saam met die huidige grondeienaars betrokke te raak. Die opkomende groepe sal dus hul bestaande +/- 5 hektaar besproeiings grond hê plus die 35 hektaar meentgronde vir wingerd vestiging met waterregte wat Departement Waterwese geskenk het. Die investeerder se bydrae in die bemagtigings projek sal dus wees om die finansiering te verskaf vir die vestiging van die 35 hektaar wingerd en infra struktuur. Die eenheid van 5 hektaar besproeiings perseel plus 35 hektaar uitvoer wingerd maak dit 'n meer ekonomiese boerdery eenheid.	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	q. Die bulk water verskaffing vir die gemeenskap se projek sal dan 'n gegewe wees en deur Departement Landbou gedoen en gefinansier word.	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	r. Elk van die opkomende en ander grondeienaars sal self hul eie water vanuit die rivier of kanaal moet bekom en pomp na waar hul wingerd op hul toegekende gronde gevestig sal moet word.	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	s. Ook sal die grondkanaal wat reeds R80 miljoen in 2011 bewillig is vir 'n beton pyplyn vir eerste 6 km en dan 'n trapezium kanaal gebou moet word vir die besproeiings boere vir gebruik. Hoop net dat hul suksesvol sal wees om die verlore gelde te kan opspoor wat hopelik rentedraend is om die toname in kostes vanaf 2011 tot op hede te kan diens..	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	t. Landmeters sal buite meentgronde moet karteer, opmeet en wanneer suksesvol met alle betrokkenes onderhandel is poog dat besproeiings persele en buite meentgronde so na as moontlik aan mekaar kan wees vir effektiwiteit.	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi

07-Dec-15	u. Hierdie voorstel beteken dat huidige grondeienaars hul weiregte prys gee maar in ruil bekom hul gronde om 'n groter ekonomiese eenheid tot stand te kan bring.	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	v. Ook word bemagtigings instansies genooi om betrokke te raak in wingerd ontwikkeling.	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	w. Departement Waterwese verskaf waterregte maar ook gaan hul hierdeur meer water belastings kan hef.	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	x. Nasionale regering gaan geen kostes hiermee hê nie maar wel meentgronde ook beskikbaar stel te koop teen premie pryse om dit te gebruik om weer aangrense grond aan te koop om weer die Meentgronde tot die oorspronklike grote te kan uitbrei.	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	y. Nasionale Regering gaan meehelp tot ekonomiese ontwikkeling, bemagtiging en skep van werkgeleenthede en groei vir gemeenskap in geheel.	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi
07-Dec-15	Graag verlang ek dat jul asb per terugkerende epos bevestig dat jul my skrywe met vrae en voorstelle ontvang het en sal voorhou en terugkeer na my met antwoorde wat sal beteken dat geen persoon, individu, onderneming, Staat, Munisipaliteit en gemeenskap benaadeel sal word nie maar dat 'n wen wen oplossing vir Onseepkans en al sy inwoners teweeg kan bring en ook dat ekonomiese ontwikkeling hierdeur versterk kan word en dat werkloosheid deur die projek aangespreek kan word deur gulde werksgeleenthede te kan skep vir die inwoners en hul afhanklikes.	JJ Lötzt (Kolie)		Department take note of proposal/ comments.	Department Agriculture, Land Reform & Rural Development and/or BVi